

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม การปฏิรูปและการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยมุ่งเน้นในเรื่องสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้ชื่อว่าเป็น “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” อันมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ

การให้ความเคารพและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้หลักนิติธรรม ซึ่งหมายถึงการปกครองที่มีกฎหมายเป็นใหญ่ รัฐต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย มีหน้าที่ที่ต้องเคารพและให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน มิให้ถูกล่วงละเมิดโดยบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือโดยบุคคลหรือองค์กรของรัฐเอง กระบวนการยุติธรรมทั้งระบบตั้งแต่ ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์และคุมประพฤติ ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วและเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยหลักความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กฎหมาย ที่ถือว่าทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันอย่างเสมอภาค ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีสภาพอย่างไรในสังคม

โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่ให้การสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมในด้านการพิสูจน์ทางนิติเวชศาสตร์ โดยทำหน้าที่ตรวจชันสูตรบาดแผลชนิดต่าง ๆ การตรวจชันสูตรความผิดทางเพศ ทั้งชายและหญิงที่ถูกละเมิดทางเพศ การตรวจหาสารเสพติด และสารพิษในร่างกาย การตรวจหาอายุและพิสูจน์บุคคล การตรวจผู้ป่วยจากอุบัติเหตุ หรือถูกทำร้ายร่างกาย ตลอดจนตรวจชันสูตรผู้เสียชีวิตถึงแก่กรรม เพื่อรวบรวม และบันทึกพยานหลักฐานต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาคดีต่อไป

กระบวนการยุติธรรมไทยในปัจจุบัน ได้พัฒนาจากระบบเดิมที่ใช้ความรุนแรง โหดร้ายและป่าเถื่อนในการตัดสินพิจารณาคดี มาสู่ระบบการศึกษาหาสาเหตุของการประกอบอาชญากรรม และการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะอยู่

ในระหว่างการสอบสวนพิจารณาคดี หรือศาลมีคำพิพากษาคัดสินลงโทษ และต้องรับโทษอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน แต่สิทธิแห่งความเป็นมนุษย์ยังมีอยู่ เพียงแต่ถูกจำกัดอิสรภาพเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเป็นการลงโทษตามคำพิพากษา เมื่อเกิดการเจ็บป่วยด้วยเหตุใด ๆ ก็ตามในระหว่างการถูกควบคุมตัว จำเป็นที่จะต้องได้รับการรักษาพยาบาลอาการเจ็บป่วย ตามสิทธิพื้นฐานที่จะได้รับบริการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลโดยไม่เลือกปฏิบัติ ให้การดูแลรักษาพยาบาลเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไปพึงได้รับ เมื่ออาการเจ็บป่วยหายหรือทุเลา บุคคลนั้นก็ถูกนำตัวไปพิจารณาคดีหรือรับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

โรงพยาบาลตำรวจ เป็นสถานพยาบาลที่มีภารกิจในการรับตัวผู้ป่วยที่เป็นผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องไว้เพื่อรับการรักษาพยาบาลในกรณีที่ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ไม่สามารถให้การรักษาพยาบาลได้ หรือผู้ต้องหาที่ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยขณะถูกจับกุม นอกจากนั้นโรงพยาบาลตำรวจยังมีภารกิจหลักในการดูแลรักษาพยาบาลเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนทั่วไป ซึ่งเจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการแพทย์มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้มารับบริการ โดยตามมาตรฐานการพยาบาลควรมีพยาบาลดูแลผู้ป่วย 1 คนต่อผู้ป่วย 8 คน แต่โรงพยาบาลตำรวจมีผู้ป่วยที่ต้องรับผิตชอบถึง 12 คนต่อพยาบาล 1 คน (ฝ่ายอำนวยการ1 (งานสารบรรณ) โรงพยาบาลตำรวจ พ.ศ. 2550) ประกอบกับต้องให้การดูแลผู้ป่วยที่ เป็นผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง และในบางโอกาสการให้การรักษาพยาบาลบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะในด้านการรักษาความปลอดภัย ทั้งต่อเจ้าหน้าที่บุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลตำรวจ เจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง และต่อผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลตำรวจ

ปัญหาเรื่องการหลบหนีของผู้ต้องหา หรือผู้ต้องขัง ในระหว่างการเดินทางมารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลตำรวจ หรือการหลบหนีในระหว่างการพักรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลตำรวจ ซึ่งมีโอกาสเกิดขึ้นได้ ถึงแม้จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่จากกรมราชทัณฑ์ได้พยายามวางมาตรการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังอย่างเคร่งครัดแล้วก็ตาม สาเหตุสำคัญที่พบในการหลบหนี คือ เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังไม่ทราบช่องทางเข้า-ออก ที่มีอยู่หลายทาง ทางขึ้น-ลงในหอผู้ป่วย นอกเหนือจากช่องทางเข้าออกปกติ เส้นทางหลบหนีอื่น ๆ ในโรงพยาบาล ประกอบกับสถานที่ตั้งของโรงพยาบาลตั้งอยู่ในศูนย์กลางของย่านธุรกิจการค้าที่มีผู้คนหนาแน่น จำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังมีน้อย เมื่อผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังหลบหนีทำให้ยากในการติดตามตัวมาลงโทษ

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าโรงพยาบาลตำรวจมีภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบมากมาย ไม่สามารถให้ความควบคุมดูแลในเรื่องการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง ที่อยู่ในระหว่างการรักษาตัวในโรงพยาบาลตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะรูปแบบโครงสร้างทางกายภาพของโรงพยาบาลตำรวจ มิได้ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับผู้ป่วยที่เป็นผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง ดังเช่น ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ที่มีระบบการควบคุมผู้ต้องขังอย่างเคร่งครัด เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมมีความคุ้นเคยกับสถานที่ รู้เส้นทางหลบหนีของนักโทษเป็นอย่างดี

ปัญหาในเรื่องการรักษาความปลอดภัยให้กับเจ้าหน้าที่ และบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ ตลอดจนผู้ป่วยที่เป็นตำรวจและประชาชนทั่วไป ที่มาใช้บริการการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลตำรวจ เนื่องจากโรงพยาบาลตำรวจไม่ได้จัดให้มีห้องแยกสำหรับการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยคดี ที่เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ โดยผู้ป่วยเกี่ยวกับคดีที่เจ็บป่วยเหล่านั้นต้องนอนพักรักษาตัวรวมกันกับผู้ป่วยทั่วไปตามภาวะอาการของโรคที่เจ็บป่วย ถึงแม้โรงพยาบาลจะมีการกั้นขอบเขตของผู้ต้องหาไว้ก็ตาม แต่ทัศนคติของเจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการแพทย์ ตลอดจนผู้ป่วยทั่วไปที่มีต่อผู้ป่วยคดีดังกล่าว คิดว่าเป็นอาชญากร หรือมีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม จึงมีความหวาดกลัว หวาดระแวง เกรงว่าบุคคลเหล่านั้นจะมาทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เป็นผู้ป่วยเกี่ยวกับคดี เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมตัวดูแลผู้ป่วยคดีจึงต้องปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมดูแลผู้ป่วยคดีอย่างเคร่งครัด เพื่อลดความหวาดระแวงของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการรักษาพยาบาลและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1.1

สถิติผู้ต้องหาและผู้ต้องขังที่มารับการรักษาพยาบาลเป็นผู้ป่วยในภายใน
โรงพยาบาลตำรวจ ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2549 - 1 ธันวาคม 2550

ชื่อหอผู้ป่วย	แผนก	จำนวนเจ้าหน้าที่ พยาบาล	จำนวนผู้ต้องหาและผู้ต้องขัง	
			พ.ศ. 2549	พ.ศ. 2550
ตึกคุณวิศาล 2	ศัลยกรรม	23	-	1
ตึกคุณวิศาล 3	ศัลยกรรม	17	2	2
ตึกคุณวิศาล 4	ศัลยกรรม	15	2	2
ตึกข้าราชการตำรวจ 2	อายุรกรรม	30	1	1
ตึกข้าราชการตำรวจ 3	อายุรกรรม	26	2	2
ตึกสูตินรีเวช 6	สูตินรีเวช	14	10	12
ตึกเฉลิมพระเกียรติ 4/1	ศัลยกรรม	18	2	2
ตึกเฉลิมพระเกียรติ 4/2	ศัลยกรรม	25	1	1
ตึกเฉลิมพระเกียรติ 5/1	ออร์โธปิดิกส์	19	54	50
ตึกเฉลิมพระเกียรติ 5/2	ศัลยกรรม	17	2	2
ICU อุบัติเหตุ	ICU	12	-	1
ICU ศัลยกรรม	ICU	21	1	1
ICU ศัลยกรรมประสาท	ICU	11	-	1
รวม		248	77	78

ที่มา: ฝ่ายอำนวยการ1 (งานสารบรรณ) โรงพยาบาลตำรวจ ณ วันที่ 6 ธันวาคม 2550

จากสถิติข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในแต่ละปี มีผู้ป่วยเกี่ยวกับคดีที่เข้ารับการ
รักษาพยาบาลในโรงพยาบาลตำรวจและโรงพยาบาลตำรวจต้องมีการอำนวยความสะดวก
สะดวกในการควบคุมดูแลผู้ป่วยคดี ตลอดจนการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เป็นผู้ป่วยคดีให้หาย
จากอาการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ ให้สามารถออกไปดำเนินคดีหรือรับการลงโทษตามกฎหมาย
ต่อไป

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดีของโรงพยาบาลตำรวจ ผู้ศึกษามีมูลเหตุจูงใจในการศึกษา คือ

ในฐานะที่ผู้ศึกษาปฏิบัติงานด้านการรักษาพยาบาล สังกัดโรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นระยะเวลานานกว่า 5 ปี มีหน้าที่ในการให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ข้าราชการตำรวจและประชาชนทั่วไป ตลอดจนให้การดูแลรักษาผู้ป่วยเกี่ยวกับคดี ผู้ต้องหาที่เจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บขณะถูกจับกุมดำเนินคดี ผู้ต้องขังในเรือนจำที่ป่วยหนัก ถูกส่งมารับการรักษาต่อเนื่อง ณ โรงพยาบาลตำรวจ ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ผู้ศึกษามักจะได้รับการปരാณจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วยคดี เกี่ยวกับการขั้นตอนการตรวจรักษาผู้ป่วยคดีและความปลอดภัยในการให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยคดีซึ่งผู้ป่วยทั่วไปต้องรักษาตัวในหอผู้ป่วยเดียวกันกับผู้ป่วยที่เป็นผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง นอกจากนี้ยังพบปัญหาการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลตำรวจ กับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ เช่น ข้อมูลส่วนตัวของผู้ป่วยคดี ความผิดพลาดเกี่ยวกับการจัดเก็บหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำผิด ความหวาดกลัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังว่าจะทำร้าย ก่อให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนามาตรการการตรวจผู้ป่วยคดีอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดีของของโรงพยาบาลตำรวจต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดีของโรงพยาบาลตำรวจ ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการตรวจผู้ป่วยคดีของโรงพยาบาลตำรวจ
2. เพื่อแสวงหาแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดีของโรงพยาบาลตำรวจ

ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดีของโรงพยาบาลตำรวจ ผู้ศึกษามีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

ผู้ศึกษาจะศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการด้านการรักษาพยาบาล ผู้ที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังและผู้ป่วยเกี่ยวกับคดีที่มารับบริการด้านการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลตำรวจ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดี ขณะเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลตำรวจ

นิยามศัพท์ในการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดีของโรงพยาบาลได้กำหนดนิยามศัพท์ในการศึกษา ดังนี้

1. ปัญหา และอุปสรรค หมายถึง ข้อขัดแย้งอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ในการควบคุมและให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องหา หรือผู้ต้องขังในโรงพยาบาลตำรวจ เป็นเหตุให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเท่าที่ควร

2. การตรวจผู้ป่วยคดี หมายถึง การตรวจผู้กระทำความผิด โดยทำหน้าที่ชันสูตรบาดแผลชนิดต่าง ๆ การตรวจชันสูตรความผิดทางเพศ ทั้งชายและหญิงที่ถูกละเมิดทางเพศ การตรวจสารเสพติด และสารพิษในร่างกาย ตลอดจนการตรวจชันสูตรผู้ป่วยคดีที่ถึงแก่กรรม เพื่อรวบรวมและบันทึกพยานหลักฐานต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาคดี รวมทั้งการให้การตรวจ ให้รักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วยด้วย

3. ผู้ป่วยคดี หมายถึง ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังที่เจ็บป่วย

4. เจ้าหน้าที่รักษาพยาบาลและควบคุมดูแล หมายถึง บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วยคดี และ พนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ป่วยคดี ผู้ต้องขัง ผู้ต้องหาที่กระทำความผิด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดีของโรงพยาบาลตำรวจ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ในการศึกษา ดังนี้

1. ทราบแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยคดี ของโรงพยาบาลตำรวจ
2. นำข้อปัญหาและอุปสรรคในการตรวจผู้ป่วยคดีไปกำหนดเป็นแนวทางที่ชัดเจน ในการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจผู้ป่วยเกี่ยวกับคดี

ชื่อแฟ้ม: 08บทที่1
ไดเรกทอรี: G:\5พิสมัย
แม่แบบ: C:\Documents and Settings\admin\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dot
ชื่อเรื่อง: บทที่ 1
เรื่อง:
ผู้เขียน: owner
คำสำคัญ:
ข้อคิดเห็น:
วันที่สร้าง: 05/05/52 ๐๕/๐๕/๕๒ ๒๑:๔๕ น.
เปลี่ยนหมายเลข: 4
บันทึกล่าสุดเมื่อ: 09/06/52 ๐๙/๐๖/๕๒ ๑๗:๑๐ น.
บันทึกล่าสุดโดย: vip
เวลาในการแก้ไขทั้งหมด: 14 นาที
พิมพ์ครั้งสุดท้ายเมื่อ: 23/06/52 ๒๓/๐๖/๕๒ ๑๐:๒๘ น.
เป็นงานพิมพ์ที่เสร็จสิ้นครั้งสุดท้าย
จำนวนหน้า: 7
จำนวนคำ: 1,491 (ประมาณ)
จำนวนอักขระ: 8,504 (ประมาณ)